

MRSA Enfeksiyonları

Metisiline dirençli *Staphylococcus aureus* (MRSA) enfeksiyonuna, stafilokok enfeksiyonlarını tedavi etmek için yaygın kullanılan antibiyotiklere dirençli hale gelen bir stafilokok bakterisi türü neden olur. MRSA enfeksiyonlarının çoğu hastanede, bakımevleri ve diyaliz merkezleri gibi diğer sağlık kuruluşlarında bulunan kişilerde görülür. Bu ortamlarda oluştuğunda, buna hastane kökenli MRSA (HK-MRSA) denir. HK-MRSA enfeksiyonları genellikle invaziv işlemler veya ameliyat araçları, damar içi tüp ve yapay eklemler gibi aletlerle ilişkilidir.

Başka bir MRSA enfeksiyonu tipi daha geniş topluluklar içinde, sağlıklı insanlar arasında meydana gelir. Bu tip enfeksiyonlar toplum kökenli MRSA (TK-MRSA) olarak adlandırılır ve genellikle ağrılı bir çıban şeklinde başlar. Cilt temasıyla bulaşır. Risk altındaki insanlar, lise güreşçileri gibi gruplar, çocuk bakımı çalışanları ve kalabalık ortamlarda yaşayanlardır.

Risk Faktörleri: MRSA'nın hastane ve toplum türleri farklı ortamlarda ortaya çıktığından, bu iki tür için risk faktörleri farklılık gösterir.

HK-MRSA için risk etmenleri:

Hastanede olmak. MRSA hastanelerde bir endişe sebebidir, çünkü yaşlı yetişkinler ve bağışıklık sistemi zayıf hastalar gibi en savunmasız insanlara buralarda saldırabilir.

İnvaziv bir tıbbi cihaz. Damar yolu veya üriner kateter gibi tıbbi tüpler MRSA'ya vücudun içine girmesi için bir yol sağlayabilir.

Uzun süre bir bakım tesisinde bulunmak. MRSA bakımevlerinde yaygındır. MRSA taşıyıcılarının, kendilerini hasta olmasa bile onu yayma yeteneği vardır.

Antimikrobik rezistans, hastalık ve enfeksiyon nedeni olan mikroorganizmaların, bu hastalıkları önleyici çeşitli ilaç ve tedavi yöntemlerine karşı geliştirdikleri, kendilerini koruma ve nesillerini devam ettirme amaçlı dirençtir. Bakteriler de bu tip mikroorganizmalar olarak kendilerini korumak için bu tip bir direnç geliştirebilirler. Örneğin, bakterilere karşı kullanılan en etkili savunma yöntemlerinden biri olan antibiyotiklere karşı bakteriler bir çeşit direnç kazanırlar. Buna antibiyotik rezistansı denilmektedir.

Aşağıdaki liste, bu şekilde direnç kazanmış bakterileri göstermektedir. Bu bakteriler günümüzde insanlar için tehdit unsuru oluşturmaktadır.

Escherichia coli (E. coli)

Aslında pek çok *E. coli* bakterisi insanlar için zararsız ve sindirim sisteminde herhangi bir rahatsızlığa sebep olmadan yaşayabilmektedir. Ancak bazı çeşitleri çok ciddi rahatsızlıklara neden olmakta; menenjit ve enfeksiyonlara neden olduğu kadar besin zehirlenmelerinde de etkili olabilmektedir. *E. coli* bakterilerinin bazılarında antibiyotiklere karşı direnç geliştiği gözlenmiştir. Bilinçsiz antibiyotik tüketiminin bu bakterilerin dirençlerini artırabileceği ve hastalık yapma potansiyellerinin yükselebileceği belirtilmektedir.

Acinetobacter baumannii

Bu bakteri türü birçok antibiyotiğe karşı dirençli hâle geldi ve şu anda en zor şartlarda dahi hayatta kalabilecek özelliklere sahip olduğu belirtiliyor. Bu nedenle bağışıklık sistemi güçlü olmayan hastalarda bu bakterilerle mücadele etmenin oldukça zor olduğu söyleniyor.

Mycobacterium tuberculosis

Verem hastalığı, yıllarca farklı isimlerle farklı dönemlerde anılmış, tarihte çok önemli salgınlar sonucu ölümlere neden olmuş, yaklaşık 9000 bin yıl önce dahi varlığı bilinen çok eski ve ölümcül bir hastalıktır. M.Ö 1300 yıllarında Mısır kraliçesi Nefertiti'nin veremden öldüğüne inanılmaktadır. Hastalığın görülme sıklığı genel olarak düşmekle birlikte, neden olan mikobakterinin antibiyotik direncinin özellikle son 20 yılda arttığı düşünülmektedir.

Neisseria gonorrhoeae

Belsoğukluğu, cinsel temasla bulaşan ve hem kadınlarda hem erkeklerde üreme bölgelerinde enfeksiyona neden olan tehlikeli bir hastalıktır. Bu hastalığa neden olan bakterinin 50 yıl boyunca

antibiyotiklere direnç kazanacak şekilde evrimleştigi gösterilmiştir. Bu nedenle hastalığın tedavisinde çok kez farklı antibiyotikler kullanılmıştır.

Klebsiella pneumoniae

Bu bakterinin birçok enfeksiyona neden olduğu ve antibiyotiklere karşı önemli bir direnç kazandığı kanıtlanmıştır. Çoğunlukla orta yaşlı ve bağışıklık sistemi güçlü olmayan erkek bireylerde tehlike yaratmakta ve oportünist özelliği ortaya çıkmaktadır. Oportünist bakteriler, normal şartlarda hastalık etkeni olmadan, yaşadığı konağın bağışıklık sistemi zayıfladığında farklı bölgelerde farklı şekillerde hastalık meydana getirebilen bakterilerdir.

Pseudomonas aeruginas

Hızlı mutasyona uğrayabilme yeteneği, farklı koşullara kolay uyum sağlayabilmesi ve antibiyotik tedavilerine karşı sıklıkla direnç kazanması, bu bakteriyi önemli kılmaktadır. Bu bakteri AIDS, Kanser ve sistik fibrozis gibi ölümcül hastalıklara sahip bireylerde ciddi komplikasyonlara neden olmakta, bu nedenle “oportünist” olarak nitelendirilmektedir. Bu bakteriyle mücadelenin zor olması, önümüzdeki yıllarda hastalıklarla mücadele noktasında insanlık için önemli bir tehdit unsuru oluşturmaktadır.

Clostridium difficile

“Süper böcek” olarak adlandırılan bakterilerdendir. “Süper böcek” terimi, birden çok dirençli gen taşıyan bakterileri tanımlamak için resmî olmayan bir şekilde kullanılmaktadır. Bu bakteri, insan kolonunda çeşitli komplikasyonlara neden olan ve ishâl yapan bakterilerdendir. Birçok kez ishâl salgınına neden olmuş ve bu salgınlarda birçok kişi hayatını kaybetmiştir.

Streptococcus pyogenes

Bu bakteri, diğer birçok bakteri gibi konağına herhangi bir zarar vermeden onunla birlikte yaşayabilir. Ancak bazı çeşitli dünya genelinde yılda 700 milyondan fazla enfeksiyona neden

olmuştur. Bu enfeksiyonlar penisilinle kolaylıkla önlenebilirken bazı bakteri çeşitlerinin penisiline direnç kazandığı ve ondan etkilenmediği bazı vakalarda görülmüştür.

Burkholderia cepacia

Bu bakteri türü bazı durumlarda insanlarda oldukça tehlikeli olmaktadır. Bakterinin bazı çeşitlerinde ekstrem koşullara karşı yüksek direnç gözlenmiştir. Önceden akciğer hastalığı bulunanlarda çok daha tehlikeli olabilen bu bakteriye karşı son yıllarda yeni tedavi yöntemleri geliştirilmektedir.